

Temat 10. Męka i Śmierć na Krzyżu

Jezus umarł za nasze grzechy (por. Rz 4, 25), żeby nas z nich wyzwolić i odkupić do życia Bożego.

22-12-2012

1. Ogólny sens Krzyża Chrystusowego. 1.1. Niektóre przesłanki

Tajemnica Krzyża wpisuje się w ogólne ramy Bożego planu i przyjścia Jezusa na świat. Sens stworzenia został dany przez jego

nadprzyrodzoną celowość, która polega na zjednoczeniu z Bogiem. Niemniej jednak, grzech zaburzył głęboko porządek stworzenia. Człowiek przestał widzieć świat jako dzieło pełne dobroci i zamienił go w błędną rzeczywistość. Złożył swoją nadzieję w stworzeniach i wyznaczył sobie fałszywe ziemskie cele jako autentyczny cel.

Przyjście Jezusa Chrystusa na świat ma na celu ponowne wprowadzenie na świat planu Boga i skuteczne doprowadzenie świata do jego przeznaczenia, którym jest zjednoczenie z Bogiem. W tym celu Jezus, prawdziwa Głowa rodzaju ludzkiego¹, przyjął całą ludzką rzeczywistość zdegradowaną przez grzech, uczynił ją swoją i ofiarował ją po synowsku Ojcu. W ten sposób Jezus przywrócił każdej ludzkiej relacji i sytuacji jej prawdziwy sens, pozostający w zależności do Boga Ojca.

Ten sens albo cel przyjścia Jezusa jest realizowany całym Jego życiem, każdą z Jego tajemnic, w których Jezus w pełni uwielbia Ojca. Każde wydarzenie i każdy etap życia Chrystusa ma szczególną celowość w porządku tego zbawczego celu².

1.2. Zastosowanie do tajemnicy Krzyża

Właściwym celem tajemnicy Krzyża jest zmazanie grzechu świata (por. J 1, 29), co jest całkowicie konieczne, żeby można było dokonać synowskiego zjednoczenia z Bogiem. Zjednoczenie to jest, jak powiedzieliśmy, ostatecznym celem planu Bożego (por. Rz 8, 28-30).

Jezus zmazuje grzech świata, składając go na swoich ramionach i unieważniając go w sprawiedliwości swojego świętego Serca³. Na tym polega zasadniczo tajemnica Krzyża.

a) *Poniósł nasze grzechy*. Wskazuje to na pierwszym miejscu historia Jego Męki i Śmierci opowiedziana w Ewangeliach. Te fakty, będąc historią wcielonego Syna Bożego a nie jakiegoś mniej czy bardziej świętego człowieka, mają powszechną wartość i skuteczność, które obejmują całą ludzką rasę. W faktach tych widzimy, że Jezus został przekazany przez Ojca w ręce grzeszników (por. Mt 26, 45) i że On sam dobrowolnie pozwolił, żeby ich podłość zdecydowała całkowicie o Jego losie. Jak mówi Izajasz, przedstawiając swój niesamowity typ Jezusa⁴: „sam dał się gnębić, nawet nie otworzył ust swoich. Jak baranek na rzeź prowadzony, jak owca niema wobec strzygących ją, tak On nie otworzył ust swoich” (Iz 53, 7).

Baranek bez skazy dobrowolnie przyjął cierpienia fizyczne i moralne narzucone przez niesprawiedliwość grzeszników, a w tej

niesprawiedliwości przyjął wszystkie grzechy ludzi, każdą obrazę Boga. Każda ludzka zniewaga jest w jakiś sposób przyczyną śmierci Chrystusa. W tym sensie mówimy, że Jezus „poniósł” nasze grzechy na Golgotę (por. 1 P 2, 24).

b) *Wyeliminował grzech w swoim oddaniu*. Jednak Chrystus nie ograniczył się do wzięcia na barki naszych grzechów, ale również je „zgładził”, wyeliminował je. Dlatego że poniósł cierpienia w *synowskiej* sprawiedliwości, w posłusznym i pełnym miłości zjednoczeniu, ku swojemu Ojcu Bogu i w *niewinnej* sprawiedliwości kogoś, kto miłuje grzesznika, chociaż ten na to nie zasługuje, kogoś, kto stara się przebaczyć obrazy z miłości (por. Łk 22, 42; 23, 34). Ofiarował Ojcu swoje cierpienia i swoją śmierć dla nas, dla naszego przebaczenia: „w Jego ranach jest nasze zdrowie” (Iz 53, 5).

W związku z tym, owocem Krzyża jest eliminacja grzechu. Ten owoc otrzymuje człowiek poprzez sakramenty (przede wszystkim poprzez sakramentalną spowiedź) i otrzyma go ostatecznie po tym życiu, jeżeli był wierny Bogu. Z Krzyża pochodzi możliwość dla wszystkich ludzi, żeby żyć w oddaleniu od grzechu i łączyć cierpienia i śmierć na własnej drodze ku świętości.

Bóg zechciał zbawić świat na drodze Krzyża, ale nie dlatego że miłuje ból lub cierpienie, ponieważ Bóg miłuje tylko dobro i czynienie dobra. Bóg nie chciał Krzyża bezwarunkową wolą, jak chce, na przykład, żeby istniały stworzenia, tylko chciał go *præviso peccato*, w oparciu o założenie grzechu. Krzyż istnieje, dlatego że istnieje grzech. Jednak również dlatego, że istnieje Miłość. Krzyż jest owocem miłości Boga w odpowiedzi na grzech ludzi.

Bóg zechciał posłać swojego Syna na świat, aby dokonał zbawienia ludzi poprzez ofiarę swojego własnego życia i to mówi przede wszystkim wiele o samym Bogu. Konkretnie Krzyż objawia miłosierdzie i sprawiedliwość Boga.

a) *Miłosierdzie*. Pismo Święte często mówi, że Ojciec przekazał swojego Syna w ręce grzeszników (por. Mt 26, 54), że nie oszczędził własnego Syna. Ze względu na jedność Osób Boskich w Trójcy Przenajświętszej, w Jezusie Chrystusie, Wcielonym Słowie, zawsze obecny jest Ojciec, który Go posyła. Z tego powodu za dobrowolną decyzją Jezusa, żeby oddać za nas swoje życie, znajduje się oddanie, jakiego Ojciec dokonał dla nas, powierzając swojego umiłowanego Syna grzesznikom. To oddanie objawia bardziej niż jakikolwiek inny gest w historii zbawienia miłość Ojca do ludzi i Jego miłosierdzie.

b) Krzyż objawia nam również Bożą *sprawiedliwość*. Nie tyle polega ona na tym, żeby kazać człowiekowi płacić za grzech, ale raczej na tym, żeby przywrócić człowieka na drogę prawdy i dobra, poprzez odzyskanie dóbr, które grzech zniszczył.

Wierność, posłuszeństwo i miłość Chrystusa do swojego Ojca – Boga; hojność, miłość i przebaczenie Jezusa wobec swoich braci ludzi; Jego umiłowanie prawdy, Jego sprawiedliwość i niewinność, podtrzymywane i potwierdzone w godzinie Jego Męki i Śmierci, spełniają tę funkcję. Usuwają z grzechu jego potępiającą siłę i otwierają nasze serca na świętość i na sprawiedliwość, ponieważ Jezus Chrystus oddaje się za nas. Bóg uwalnia nas od naszych grzechów na drodze sprawiedliwości, przez sprawiedliwość Chrystusa.

Jako owoc ofiary Chrystusa i poprzez obecność Jego zbawczej siły możemy

zawsze zachowywać się jak dzieci Boże, w każdej sytuacji, jaką będziemy przeżywać.

Jezus poznał od początku, w sposób dostosowany do rozwoju swojego posłania i swojej ludzkiej świadomości, że kierunek Jego życia prowadzi Go na Krzyż. Przyjął to w pełni: spełnił wolę Ojca do najdrobniejszych szczegółów (por. J 19, 28-30) i to spełnienie zaprowadziło Go do tego, żeby „dać swoje życie na okup za wielu” (Mk 10, 45).

W realizacji zadania, jakie powierzył Mu Ojciec, napotkał sprzeciw władz religijnych Izraela, które uważały Jezusa za kłamcę. Do tego stopnia, że „niektórzy przywódcy Izraela oskarżyli Jezusa o działanie przeciw Prawu, przeciw Świątyni Jerozolimskiej, w sposób szczególny o występowanie przeciw wierze w jedyne Boga, ponieważ sam Siebie

nazywał Synem Bożym. Dlatego przekazali Go Piłatowi, aby Go skazał na śmierć” (*Kompendium*, 113).

Ci, którzy skazali Jezusa, zgrzeszyli, odrzucając Prawdę, którą jest Chrystus. W rzeczywistości każdy grzech jest odrzuceniem Jezusa i prawdy, jaką On nam przyniósł ze strony Boga. W związku z tym każdy grzech znajduje miejsce w Męce Jezusa. „Nie można przypisywać odpowiedzialności za śmierć Jezusa wszystkim wówczas żyjącym Żydom w Jerozolimie, a tym bardziej rozciągać tę odpowiedzialność na innych Żydów w czasie i przestrzeni. Każdy poszczególny grzesznik, to jest każdy człowiek, jest w rzeczywistości sprawcą i jakby narzędziem wszystkich mąk, które wycierpiał Boski Odkupiciel. W większym jeszcze stopniu winni są ci, przede wszystkim chrześcijanie, którzy nadal popadają w grzechy i znajdują

upodobanie w
wadach” (*Kompendium*, 117).

Jezus umarł za nasze grzechy (por. Rz 4, 25), żeby nas od nich wyzwolić i wykupić nas od niewolnictwa, jakie grzech wprowadza w ludzkie życie. Pismo Święte mówi, że Męka i Śmierć Chrystusa to: a) ofiara przymierza, b) ofiara ekspiacyjna, c) ofiara przebłagalna i ofiara zadośćuczynienia za grzechy, d) akt odkupienia i wyzwolenia ludzi.

a) Jezus, ofiarując swoje życie Bogu na Krzyżu, ustanowił *Nowe Przymierze*, to znaczy, nową formę zjednoczenia Boga z ludźmi, która było prorokowana przez Izajasza (por. Iz 42, 6), Jeremiasza (por. Jr 31, 31-33) i Ezechiela (por. Ez 37, 26). Nowy układ jest przymierzem przypieczętowanym w ofiarowanym Ciele Chrystusa i w Jego Krwi przelanej za nas (Mt 26, 27-28).

b) Ofiara Chrystusa na Krzyżu ma *wartość ekspiacyjną*, to znaczy, wartość czystości i oczyszczenia z grzechu (por. Rz 3, 25; Hbr 1, 3; 1 J 2, 2; 4, 10).

c) Krzyż jest *ofiara prześlągalną i ofiara zadośćuczynienia za grzech* (por. Rz 3, 25; Hbr 1, 3; 1 J 2, 2; 4, 10). Chrystus okazał Ojcu miłość i posłuszeństwo, którego my ludzie odmówiliśmy Mu naszymi grzechami. Jego Ofiara oddała sprawiedliwość i *zadośćuczyniła* ojcowskiej miłości Boga, którego odrzuciliśmy od początku historii.

d) Krzyż Chrystusa jest *aktem odkupienia i wyzwolenia* człowieka. Jezus zapłacił za naszą wolność ceną swojej Krwi, to znaczy, swoich cierpień i swojej śmierci (por. 1 P 1, 18). Zasłużył swoim oddaniem na nasze zbawienie, żeby włączyć nas do Królestwa Niebieskiego: „On uwolnił nas spod władzy ciemności i

przeniósł do królestwa swego
umiłowanego Syna, w którym mamy
odkupienie – odpuszczenie
grzechów” (Kol 1, 13-14).

Głównym skutkiem Krzyża jest
wyeliminowanie grzechu i
wszystkiego, co sprzeciwia się
zjednoczeniu człowieka z Bogiem.

Krzyż, poza zmazaniem *grzechów*,
uwalnia nas również od *diabła*, który
z ukrycia kieruje spiskiem grzechu, i
od *śmierci wiecznej*. Diabeł nie może
zrobić niczego przeciwko temu, kto
jest zjednoczony z Chrystusem (por.
Rz 8, 31-39) i śmierć przestaje być
wiecznym oddzieleniem od Boga a
pozostaje tylko jako brama dostępu
do ostatecznego celu (por. 1 Kor 15,
55-56).

Po usunięciu tych wszystkich
przeszkód Krzyż otwiera ludzkości
drogę zbawienia, powszechną
możliwość łaski.

Razem z Odkupieniem i chwalebny Wywyższeniem Chrystusa Krzyż jest przyczyną usprawiedliwienia człowieka, to znaczy, nie tylko eliminacji grzechu i pozostałych przeszkód, ale również wiania nowego życia (łaska Chrystusa, która uświęca duszę). Każdy sakrament jest odmiennym sposobem uczestnictwa w Pasze Chrystusa i uzyskania zbawienia, które od niej pochodzi. Konkretnie Chrzest uwalnia nas od śmierci wprowadzonej przez grzech pierworodny i pozwala nam żyć nowym życiem Zmartwychwstałego.

Jezus jest jedyną i powszechną przyczyną ludzkiego zbawienia – jedynym Pośrednikiem między Bogiem a ludźmi. Wszelka łaska zbawienia dana ludziom pochodzi od Jego życia, a zwłaszcza od Jego tajemnicy paschalnej.

Jak właśnie powiedzieliśmy,
Odkupienie dokonane przez
Chrystusa na Krzyżu jest
powszechne, rozciąga się na cały
rodzaj ludzki. Jednakże potrzeba,
żeby udało się zastosować do
każdego owoc i zasługi Męki i
Śmierci Chrystusa, głównie za
pośrednictwem wiary i
sakramentów.

Nasz Pan Jezus Chrystus jest jedynym
Pośrednikiem między Bogiem a
ludźmi (por. 1 Tm 2, 5). Jednak Bóg
Ojciec chciał, żebyśmy byli nie tylko
odkupieni, ale również żebyśmy byli
współodkupicielami (por. *Katechizm*,
618). Wzywa nas do wzięcia Jego
Krzyża i naśladowania Go (por. Mt
16, 24), dlatego że On „cierpiał za was
i zostawił wam wzór, abyście szli za
Nim Jego śladami” (1 P 2, 21).

Święty Paweł pisze:

a) „razem z Chrystusem zostałem
przybity do krzyża. Teraz zaś już nie

ja żyję, lecz żyje we mnie Chrystus” (Ga 2, 19-20) – aby osiągnąć utożsamienie z Chrystusem, należy objąć Krzyż;

b) „w moim ciele dopełniam braki udręk Chrystusa dla dobra Jego Ciała, którym jest Kościół” (Kol 1, 24) – możemy być współodkupicielami z Chrystusem.

Bóg nie chciał uwolnić nas od wszystkich przykrości tego życia, żebyśmy, akceptując je, utożsamiali się z Chrystusem, zasłużyli na życie wieczne i współpracowali w zadaniu niesienia innym owoców Odkupienia. Choroba i boleść, ofiarowane Bogu w zjednoczeniu z Chrystusem, osiągają wielką wartość odkupieńczą, tak samo jak umartwienie cielesne praktykowane w tym samym duchu, z jakim Chrystus cierpiał w sposób wolny i dobrowolny swoją Mękę – z miłości, aby nas odkupić, pokutując za nasze

grzechy. W Krzyżu Jezus Chrystus daje nam przykład wszystkich cnót:

a) miłości: „nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (por. J 15, 13);

b) posłuszeństwa: stając się „posłusznym aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej” (Flp 2, 8);

c) pokory, łagodności i cierpliwości: zniósł cierpienia, nie unikając ich ani nie łagodząc, jak łagodny baranek (por. J 11, 19);

d) wyrzeczenia spraw ziemskich: Król królów i Pan panów z Miłości pojawia się na Krzyżu nagi, wyszydzony, opluty, ubiczowany, ukoronowany cierniem.

Pan zechciał połączyć swoją Matkę, głębiej niż kogokolwiek, z tajemnicą swojego odkupieńczego cierpienia (por. Łk 2, 35; *Katechizm*, 618).

Maryja Dziewica uczy nas być blisko Krzyża Jej Syna⁵.

Antonio Ducay

Podstawowa bibliografia

Katechizm Kościoła Katolickiego,
599-618

*Kompendium Katechizmu Kościoła
Katolickiego*, 112-124

Jan Paweł II, *Odkupieńcza wartość
Męki Chrystusa*, katechezy: 7
września 1988, 8 września 1988, 5
października 1988, 19 października
1988, 26 października 1988

Jan Paweł II, *Śmierć Chrystusa – jej
odkupieńczy charakter*, katechezy: 14
grudnia 1988, 11 stycznia 1989

Lektury zalecane

Św. Josemaría Escrivá, homilia
Śmierć Chrystusa – życie

*chrześcijanina, w: To Chrystus
przechodzi, 95-101*

*Diccionario de Teología, red. C.
Izquierdo i inni, hasła: Jezus
Chrystus(IV) i Krzyż, Eunsa,
Pampeluna 2006*

1 Jest naszą Głową, dlatego że jest
Synem Bożym i dlatego że stał się do
nas podobny we wszystkim oprócz
grzechu (por. Hbr 4, 15).

2 Dzieciństwo Jezusa, Jego życie
związane z pracą, Jego chrzest w
Jordanie, Jego nauczanie... wszystko
to przyczynia się do Odkupienia
ludzi. Odnosząc się do życia
Chrystusa w wiosce Nazaret, Święty
Josemaría mówił: „Lata ukrytego
życia Pana nie są czymś bez
znaczenia, nie są też zwykłym
przygotowaniem do tych, które miały
nastąpić później - do lat Jego życia
publicznego. W roku 1928

zrozumiałem jasno, że Bóg pragnie, aby chrześcijanie brali przykład z całego życia Pana Jezusa.

Zrozumiałem zwłaszcza Jego życie ukryte, Jego zwyczajną pracę pośród ludzi: Pan chce, aby w tych latach życia w milczeniu, życia pozbawionego blasku wiele dusz odnalazło swoją drogę”, *To Chrystus przechodzi*, 20.

3 Por. Kol 1, 19-22; 2, 13-15; Rz 8, 1-4; Ef 2, 14-18; Hbr 9, 26.

4 Cztery wiersze poświęcone tajemniczemu „Słudze Jahwe” stanowią wspaniałe starotestamentalne proroctwo Męki Chrystusa (Iz 42, 1-9; 49, 1-9; 50, 4-9; 52, 13-53, 12).

5 Por. Św. Josemaría Escrivá, *Droga*, 508.

pdf | dokument generowany
automatycznie z <https://opusdei.org/pl-pl/article/temat-10-meka-i-smierc-na-krzyzu/> (18-03-2026)